

Františkovo slovo

č.131

Poznat, adorovat a následovat Ježíše

Ježíš nepřikazuje shora, nýbrž zdola – jako služebník

O falešných nadějích vkládaných do idolů

Zítřek bude věčností, budu-li věrný dnes

Křesťan se neřídí výší pojistného rizika

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Poznat, adorovat a následovat Ježíše

Vatikán. Křesťanský život je jednoduchý, nevyžaduje podivné či obtížné věci, stačí klást Ježíše do středu svého vlastního každodenního rozhodování – kázal papež František při ranní mši svaté. Dneškem počínaje tak začíná po vánoční přestávce obvyklý provoz bohoslužeb s účastí lidu v v kapli Domu sv. Marty.

„Včerejším svátkem Křtu Páně začalo nové liturgické období, ale centrem křesťanského života – podotkl papež v úvodu své homilie – zůstává stále Ježíš, první a poslední Slovo Otcovo, Pán veškerenstva, Spasitel světa. Není jiný, je jediný.“

„To je střed našeho života: Ježíš Kristus, který se zjevuje, ukazuje se nám a my jsme zváni Jej poznat a uznat v nejrůznějších životních okolnostech. Někdo možná řekne: »Znám život jednoho světce či svätice, kteří byli velcí a měli zjevení...« To je dobré, svatí jsou svatí! Ne všechna zjevení jsou však pravá a svatí jsou důležití, ale středem je Ježíš Kristus. Bez Ježíše Krista by neexistovali svatí. A tady je otázka: je středem mého života Ježíš Kristus? Jaký je můj vztah k Ježíši?“

Existují tři oblasti – pokračoval papež – na ověření toho, zda je Ježíš středem našeho života. Prvním je poznání a uznání Ježíše. V Jeho době Jej mnozí neuznali: někteří učitelé Zákona a velekněží, někteří saducejové a farizejové. Dokonce Jej pronásledovali a zabili. Je třeba klást si otázku: Zajímá mne Ježíš? Anebo mne více zajímá televizní seriál, klepy, ambice nebo životy druhých? K poznání Ježíše – vysvětloval dále papež – slouží modlitba, Duch svatý, ale také evangelium, které je třeba nosit stále s sebou a denně si z něj číst. To je jediný způsob, jak poznat Ježíše. Duch svatý se pak přičiní o další. Toto je zárodek. Vzklíčení a růst dává Duch svatý.

Za druhé je třeba se klanět Ježíši, nejenom Jej o něco prosit a děkovat Mu.“ Papež pak poukázal na „dva způsoby mlčenlivého klanění. Je to modlitba tiché adorace a odstranění ze svého srdce těch věcí, které zbožňujeme a zajímají nás více. Ostatní věci jsou totiž užitečné jenom tehdy, pokud jsem schopen klanět se pouze Bohu.“

„Existuje drobná modlitba, kterou se modlíme: »Sláva Otci i Synu i Duchu svatému«, ale často ji spíše papouškujeme. Tato modlitba je však výrazem adorace, klanění! Sláva znamená, že se klaním Otci, Synu i Duchu svatému. Adorujme drobnými modlitbami a ztišením velikost Boha, adorujme Ježíše a říkejme: »Ty jsi jediný, jsi počátek a konec, a s Tebou chci být celý život a celou věčnost. Ty jsi jediný.« A vypudit věci, které mi brání klanět se Ježíši.“

„Třetí oblastí je následování Ježíše – řekl dále papež. Jak praví dnešní evangelium (Mk 1,14-20), ve kterém Pán povolává první učedníky, následovat Ježíše znamená klást Jej do středu svého života.

„Křesťanský život je jednoduchý, je velmi jednoduchý, ale potřebujeme milost Ducha svatého, aby v nás probudil ochotu Ježíše poznat, adorovat a následovat. Proto jsme ve vstupní modlitbě dnešní liturgie prosili, aby nám Pán dal »poznat, co máme dělat«, a také sílu, »abychom to skutečně konali«. A protože ke křesťanskému životu není třeba podivných, obtížných či plytkých věcí, kéž nám Pán v každodenní jednoduchosti daruje milost poznat, adorovat a následovat Ježíše.“

Končil papež František dnešní homilii v kapli Domu sv. Marty.

Ježíš nepřikazuje shora, nýbrž zdola – jako služebník

Vatikán. Ježíš se těšil autoritě, protože lidem prokazoval dobro, měl k nim blízko a to, co učil, sám zachovával. Tyto tři rysy Ježíšovy vážnosti mezi lidem vyjmenoval papež František v dnešní homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Petrův nástupce srovnával učení Ježíše a učitelů Zákona. Ježíš měl skutečnou autoritu, zatímco ti druzí jenom formální. Mluví o tom dnešní evangelium (Mk 1,21b-28), které podává, jak lidé »žasli nad Ježíšovým učením«, protože je učil »ne jako učitelé Zákona«. „Ti sice byli představiteli lidu, zdůraznil papež, ale jejich učení nepromlouvalo k srdci lidí, zatímco Ježíš měl skutečnou autoritu, nebalamutil, nýbrž učil Zákonu do poslední čárky, »učil jako ten, kdo má moc«.”

Papež pak podrobněji formuloval tři charakteristické rysy, jimiž se Ježíšova autorita lišila od té, kterou měli učitelé Zákona. „Zatímco Ježíš vyučoval v pokoře a svým učedníkům říkal, že největší je ten, kdo slouží a činí se maličkým, farizejové se pokládali za knížata.”

„Ježíš lidu sloužil, vysvětloval věci, aby jim lidé dobře rozuměli. Zaujímal služebný postoj a to mu dávalo autoritu. Učitelům Zákona lidé naslouchali a respektovali je, ale nevnímali je nad sebou jako autoritu. Učitelé Zákona měli psychologii knížat. Říkali si: »My jsme mistři, knížata a vyučujeme vás.« To nebyl postoj služby, nýbrž postoj toho, kdo říká: »my přikazujeme, vy poslouvejte«. Ježíš se nikdy nevydával za knížete. Vždycky byl služebníkem všech, a to mu dávalo autoritu.“

Měl totiž blízko k lidem - to dává autoritu. Blízkost je tedy druhý rys, kterým se Ježíšova autorita liší od té, kterou měli farizejové. „Ježíš nebyl alergický na lidi – pokračoval papež – dotýkal se malomocných, nemocných, neštítel se jich, zatímco farizejové jimi pohrdali a mluvili o nich jako o ignorantech a ubožácích, rádi se nechávali vidět, jak jsou dobře oblečení, když se procházeli po náměstích.“

„Vydělovali se z lidu, udržovali si odstup. Ježíš se s lidmi sblížoval, a to mu dávalo vážnost. Tito separovaní učitelé měli klerikalistickou psychologii, vyučovali na základě jakési klerikalistické moci, klerikalismem. Líbí se mi, když čtu o bl. Pavlu VI., jak měl blízko k lidem. V článku 48 exhortace Evangelii nuntiandi je patrné jeho pastýřské srdce blízké lidu. Tam spočívá autorita tohoto papeže, v této blízkosti. Představeným je ten, kdo pokorně slouží. Jako ledovec, z něhož je vidět špička. Ježíš všechno obrací: nahore je lid, a On, který přikazuje, je dole a přikazuje zdola.“

Je však ještě třetí rys, kterým se autorita učitelů Zákona liší od té Ježíšovy, totiž koherence. Ježíš to, co hlásal, také žil. V Něm bylo zcela sladěno to, co myslel, cítil a konal. Kdo se však považuje za knížete, má klerikalistický čili pokrytecký přístup, říká jedno a dělá to druhé.

„Takoví lidé nebyli koherentní, a jejich osobnost byla rozdělena do té míry, že Ježíš svým učedníkům říká: »Dělejte, co vám říkají, ale ne to, co dělají«. Říkali totiž jedno a dělali něco jiného. Nebyli koherentní. Nežrídka o nich Ježíš říká, že jsou pokrytci. A rozumí se, že ten, kdo se pokládá za knížete, zaujímá klerikalistický postoj a přetvařuje se, nemá autoritu. Říká pravdu, ale bez autority. Avšak Ježíš, který je pokorný, slouží lidem, má k nim blízko, nepohrdá jimi a je koherentní, těší se vážnosti. A toto je autorita, kterou vnímá Boží lid.“

Kázal dnes papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

O falešných nadějích vkládaných do idolů

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Během prosince a v první části ledna jsme prožívali adventní a potom vánoční dobu, liturgická období, která v Božím lidu probouzejí naději. Mít naději je primární potřeba člověka, tedy doufat v budoucnost, věřit v život a takzvaně „pozitivně“ myslet.

Je však také důležité, aby tato naděje byla vkládána v to, co opravdu může pomáhat žít a dávat našemu životu smysl. A proto nás Písmo svaté varuje před falešnými nadějemi, které prezentuje tento svět, a demaskuje jejich zbytečnost i nesmyslnost. Činí tak různými způsoby, ale především odhalují prolhanost idolů, do nichž je člověk neustále pokoušen vkládat svoji důvěru a činit z nich tak předmět svojí naděje.

Zejména proroci a mudroslovné spisy to zdůrazňují a dotýkají se neuralgického bodu cesty víry, kterou se věřící ubírá. Věřit totiž znamená svěřovat se Bohu; kdo má víru, důvěřuje Bohu. Přicházejí však chvíle, kdy se člověk střetne s životními těžkostmi, zakusí slabost této důvěry a pocítí potřebu jiných jistot, hmatatelných a konkrétních. Tehdy jsme pokoušeni hledat také prchavé útěchy, působící dojmem, že vyplní prázdnotu samoty, a polevit ve svém úsilí věřit. A myslíme si, že tyto jistoty lze nalézt například v penězích, ve spolčování se s mocnými, v mondénosti a ve falešných ideologiích. Někdy je hledáme u takového boha, který by plnil naše prosby a kouzelně zasahoval do reality, aby se stala takovou, jakou si přejeme. Idol jako takový však nemůže dát nic, je bezmocný a prolhaný.

Nám se však modly líbí, moc se nám líbí! Jednou jsem se v Buenos Aires potřeboval dostat z jednoho kostela do druhého, vzdálených od sebe asi kilometr. Šel jsem tedy pěšky přes park a cestou jsem potkával rozestavěné stolky, ale spoustu, spoustu stolků, u nichž seděli jasnovidci. Bylo tam plno lidí, kteří tam stáli i ve frontě. Podals mu ruku a on začal. Jeho řeč začínala vždycky stejně: v tvém životě je nějaká žena, je tu nějaký stín, ale všechno půjde dobře... A potom jsi zaplatil. Toto ti dodá jistotu?? Taková jistota je s prominutím pitomost. Jít za věštcem či věštkyní, kteří čtou z karet, to je modla. Je to idol, a pokud k němu přilneme, kupujeme falešnou naději, zatímco naději, která je zdarma a kterou nám přinesl Ježíš Kristus tím, že za nás dal svůj život, této naději už vždycky tolik nedůvěřujeme.

Jeden moudrý Žalm nám působivě líčí prolhanost idolů, které nám tento svět nabízí jako naději a jimž jsou lidé všech dob pokoušeni důvěřovat. Je to 115. Žalm, který praví:

„Jejich modly jsou stříbro a zlato,

dílo lidských rukou.

mají ústa, ale nemluví,

mají oči, ale nevidí,

mají uši, ale neslyší,

mají nos, ale nečichají.

mají ruce, ale nehmatají,

mají nohy, ale nechodí,

hlas nevydávají svým hrdlem.

Jim jsou podobni ti, kdo je zhotovují,

každý, kdo v ně doufá.“ (Žl 115,4.8).

Žalmista nám i trochu ironicky prezentuje absolutně pomíjovou realitu těchto model. Musíme pochopit, že se nejedná pouze o zpodobnění vyrobená z kovu či jiného materiálu, ale také o taková, která vytváří naše mysl, když důvěřujeme omezeným skutečnostem, které transformujeme na absolutní, anebo když redukuje Boha do svých vlastních schémat, do

svého pojetí božství, tedy na boha, který se nám podobá, je pochopitelný a předvídatelný právě jako idoly, o kterých mluví tento Žalm.

Člověk, Boží obraz, si vytváří boha podle svého obrazu, a je to obraz, který je zároveň nepovedený: necítí, nejedná a především nemůže mluvit. My však nezřídka raději jdeme za idoly než za Pánem. Často se raději spokojíme s prchavou nadějí, kterou dává prolhaná modla, než s obrovskou a bezpečnou nadějí, kterou dává Pán.

Proti naději v Pána života, jenž svým Slovem stvořil svět a spravuje naši existenci, se staví důvěra v něm napodobeniny. Ideologie nárokuje si absolutno; majetek, který je velkou naší modlou; moc, úspěch a marnivost vytvářející iluzi věčnosti a všemohoucnosti i hodnoty jako fyzická krása a zdraví, stanou-li se modlou, které se obětuje všechno, to vše jsou skutečnosti, které matou mysl i srdce a namísto k životu vedou k smrti. Je nepěkné a bolestné slyšet, co jsem před lety v diecézi Buenos Aires slyšel od jedné dobré a velmi krásné ženy, jež si zakládala na svojí kráse. Pronesla, jako by to bylo něco přirozeného: »Ano, musela jsem jít na interrupci, protože moje postava je pro mne hodně důležitá«. Toto jsou idoly, které vedou po špatné cestě a nedávají štěstí.

Poselství Žalmu je velmi jasné. Kdo vkládá svou naději do idolu, bude stejný jako oni, tedy jako vyprázdňená zpodobnění, jež mají ruce, ale nehmatají, nohy, ale nechodí, ústa, ale nemohou mluvit. Potom nemáme co říci, stáváme se neschopnými pomáhat, měnit věci, usmát se, darovat a milovat. A také my, muži církve, jsme tomuto riziku vystaveni, když se „zesvětšujeme“. Je třeba zůstat ve světě, ale vyhýbat se světským iluzím, jimiž jsou modly, které jsem zmínil.

Je třeba důvěřovat v Boha, jak dále praví Žalm, a Bůh dá požehnání. Žalm říká:
„Izraelův dům doufá v Hospodina, [...]
Áronův dům doufá v Hospodina, [...]
Hospodinovi ctitelé doufají v Hospodina, [...]
Hospodin na nás pamatuje a požehná nám“ (Žl 115, 9.10.11.12).

Pán nám žehná neustále. I v těch nejhorších chvílích na nás pamatuje. A toto je naše naděje. Naděje neklame nikdy. Nikdy. Idoly klamou vždycky. Jsou to představy, nikoli skutečnost.

Naděje je obdivuhodná skutečnost. Když budeme důvěřovat v Pána, budeme jako On, a Jeho požehnání nás promění v Jeho děti sdílející Jeho život. Nadějí v Boha vstupujeme takříkajíc do akčního rádia Jeho paměti, která nám žehná a zachraňuje nás. Potom se může rozeznít aleluja, chvalozpěv pravému a živému Bohu, který se nám narodil z Marie, zemřel na kříži a byl oslaven vzkříšením. V tohoto Boha důvěřujeme, tento Bůh – a nikoli nějaký idol – nikdy neklame.

Kázání z Domu sv. Marty

12.1.2017

Zítřek bude věčností, budu-li věrný dnes

Vatikán. Náš život je dnešek, který se nebude opakovat. Ve své homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty mluvil papež o lidském srdci, kde se rozhoduje o dnešku. »Až uslyšíte dnes jeho hlas, nezatvrzujte svoje srdce« - tento verš dnešního liturgického čtení z listu Židům (Žid 3,7-14) si vzal papež František za podnět svého kázání, ve kterém pomocí slov „dnes“ a „srdce“ naznačil dvě zásadní linie zpytování svědomí.

„Ve slovu dnes – řekl v úvodu – je obsažen náš život, dnešek, po kterém nebude žádné *replay*, dnešek, ve kterém jsme obdrželi Boží lásku a příslib, že nalezneme Boha. Dnes můžeme obnovit svoji smlouvu s Boží věrností, avšak pouze dnes, nikoli zítra, jak jsme pokoušeni si říkat. Je to pokušení zítřkem, který nepříjde – pokračoval papež s odvoláním na

Ježíšovo podobenství, ve kterém na nebeskou bránu klepe člověk se slovy: »Jedli jsme spolu, byl jsem s tebou...«, avšak uslyší odpověď: »Neznám tě, přišel jsi pozdě...« (srov. Lk 13,23-28)."

„Neříkám to, abych vás strašil, ale zkrátka proto, abych zdůraznil, že náš život je dnes, dnes anebo nikdy. To si myslím. Zítřek bude věčností, která nepomine, spolu s Pánem a navždy, pokud jsem věrný dnes. Otázka, kterou vám kladu, je ta, kterou klade Duch svatý: »Jak žiju já dnes?«." „Druhým slovem, které v prvním čtení vícekrát zmiňuje Duch svatý, je srdce – pokračoval papež. Srdce totiž potkává Pána, který často vytyká lidským srdcím, že »nechtějí rozumět«, a varuje, aby »nikdo neměl srdce zlé a nevěřící«."

„V našem srdci totiž jde o dnešek. Je naše srdce otevřené Pánu? Vždycky mne osloví, když potkám staršího člověka, často kněze či řeholní sestru, kteří mi říkají: »Otče modlete se, aby vytrval až do konce«. Odpovídám: »Snažil jsi se celý život konat dobro a všechny své dny jsi strávil ve službě Pánu a máš strach?« - »Ne, to ne, ale můj život ještě není u konce. Chci jej žít plně, modlit se a mít srdce pevné ve víře, nezkažené hříchem, neřestmi a korupcí«..."

Kladme si tedy otázku o svém dnešku a o svém srdci, vybízel papež.

„Dnešek se neopakuje, toto je život. Mějme srdce otevřené Pánu, nikoli zatvrzelé a uzavřené, nikoli nevěřící, zkažené a svedené hříchy. Pán potkával mnohé, kteří měli uzavřené srdce: učitele Zákona, ty, kdo ho pronásledovali a strojili léčky, aby jej odsoudili... a nakonec se jim to povedlo. Odnesme si domů jen tato dvě slova: jaký je můj dnešek? Můj konec může přijít dnes, tento den nebo o mnoho dní později. Jaký je však můj dnešek v Pánově přítomnosti? A jaké je moje srdce? Je otevřené, věřící? Nechá se vést Pánovou láskou? Nad těmito dvěma otázkami prosme Pána o milost, kterou každý z nás potřebuje."

Končil papež František dnešní kazání v kapli Domu sv. Marty.

Kázání z Domu sv. Marty

13.1.2017

Křesťan se neřídí výší pojistného rizika

Vatikán. Následování Ježíše vyžaduje chůzi, nikoli „sedavou duši“, učil dnes papež František v Domě sv. Marty. Při ranní mši svaté komentoval evangelium o uzdravení ochrnutlého v Kafarnaum (Mk, 2,1-12), kterého jeho nosiči spustili dolů otvorem odkrytým ve střeše. Svatý otec zdůraznil, že ryzí víra nás vždy vystavuje riziku, avšak zároveň nám daruje pravou naději.

Lidé přicházejí za Ježíšem – někteří ze zájmu, jiní pro útěšné slovo. Ačkoli poctivost jejich úmyslů není dokonalá a bezvýhradná, je důležité jít za Ježíšem, kráčet za ním, vyzdvihl papež. Lidé byli přitahováni Ježíšovou autoritou, tím, co říkal a jak to říkal – tedy srozumitelností jeho slov. Ježíš ovšem také uzdravoval a mnozí lidé za ním přicházeli, aby je uzdravil. Někdy však Ježíš káral lidi, kteří jej následovali, protože se více zajímali o vlastní výhody než o Boží slovo, upozornil papež. Jindy zase lidé Ježíše provolávali za krále, protože ho považovali za výborného politika. V tom se ale mýlili a Ježíš od nich v těchto momentech odcházel a skrýval se. Pán nicméně dopouštěl, aby za ním přicházeli všichni lidé, protože znal naši hříšnost. Větším problémem proto byli takoví, kteří zůstávali stát, nikoli lidé, kteří šli za Ježíšem.

"Ti, co zůstávali stát u kraje cesty a dívali se. Ti, kteří zůstávali nehnutě sedět. Seděli tam někteří z učitelů Zákona – ti se nevydali za Ježíšem, pouze přihlíželi. Zevlovali z balkonu. Nekráčeli svým životem, nýbrž na něj hleděli zvenčí, a nikdy se tak nevystavovali riziku. Soudili, protože oni byli čistí a nevměšovali se. Někdy ve svých srdcích vynášeli ostré soudy nad lidskou nevědomostí a pověřivostí. Kolikrát také nám při pohledu na zbožnost prostých lidí stoupne do hlavy onen klerikalismus, který tolik škodí církvi."

Ona skupina učitelů Zákona nehnutě seděla, přihlížela a soudila. Avšak v životě jsou ještě další, kteří jen nečinně přihlížejí, dodal s poukazem na muže, který osmatřicet let nehnutě, zatrpkle a beznadějně ležel poblíž rybníka v Jeruzalémě. Také to je člověk, který nenásledoval Ježíše, ztratil naději a stravoval se svou zahořklostí. Lidé, kteří Ježíše následovali, však podstupovali rizika, aby se s ním setkali a našli to, po čem toužili.

"Nosiči z dnešního evangelia riskovali, když otevřeli otvor ve střeše. Hrozilo jim, že je majitel domu zažaluje, požene k soudu a nechá si zaplatit škodu. Oni se toho ale odvážili, protože se chtěli dostat k Ježíši. Také ona žena, která už byla osmnáct let nemocná, riskovala, když se ve skrytu chtěla jen zezadu dotknout Ježíšových šatů. Vystavovala se zahanbení. Riskovala ale, protože se chtěla uzdravit, chtěla se přiblížit Ježíši. Pomysleme na kananejskou ženu – ženy riskují více než muži. To je pravda – jsou šikovnější, to musíme uznat!"

Řekl papež s odvoláním na kající hříšníci v domě farizeje Šimona a na samařskou ženu. Tyto tři ženy riskovaly a našly spásu. Následování Ježíše není jednoduché a vždy obnáší rizika, ale je krásné, pokračoval Svatý otec. I když se při něm někdy zesměšníme, nacházíme to, co má skutečnou cenu – odpuštění hříchů. Za milostí, o kterou prosíme – ať už je to zdraví, anebo vyřešení nějaké potíže nebo cokoli jiného – se totiž vždy skrývá vůle po uzdravení duše a odpuštění. Všichni známe svou hříšnost, a proto jdeme za Ježíšem, abychom se s ním setkali, navzdory rizikům. Ptejme se, vyzýval v závěru papež, zda se při následování Ježíše vydáváme v sázku, anebo se řídíme pojistnými podmínkami, abychom se náhodou něčeho nedopustili? Tak se ale nelze vydat za Ježíšem, protože zůstáváme sedět, jako oni učitelé Zákona, vynášející soudy.

"Následovat Ježíše, protože něco potřebujeme anebo následovat ho s vědomím rizika znamená, že za ním jdeme s vírou. Toto je víra. Důvěřovat Ježíši, svěřit se Mu – v této víře oni mužové odkryli střechu a spustili dolů lehátko s ochrnutým, aby ho Ježíš mohl uzdravit. Ptejme se sami sebe: Důvěřuji Ježíši? Svěřuji mu svůj život? Jdu za Ním, i když se tím vystavuji posměchu? Anebo sedím a přihlížím jako druzí, dívám se na život a mám „sedavou duši“, zatrpklou, uzavřenou a bez naděje? Každý z nás si dnes může klást tyto otázky."